

Železnica Ljubljana-Kamenik.

Postava o dovoljenji zgradbe lokalne železnice iz Ljubljane v Kamenik.

Z dovoljenjem obeh zbornic državnega zbora naročam sledeče:

Član I.

Vlada se pooblašča, da sprejme za pripravo potrebnega denarja za vdeležbo pri zgradbi lokalne železnice z Rudolfovega (t. j. državnega) kolodvora v Ljubljani do Kamnika v zvezi s tirom k smodnišnici, prvotnih delnic delniškega društva, katero se bo navlašč za to ustanovilo, za 200.000 gold. a. v. v papirji.

Ta vdeležba je zavisna od sledečih pogojev:

- a) Da dežela kranjska obljubi, pri tej zgradbi z najmanj 50.000 gold. vdeleževati se, da dalje
- b) pripravo ostale za zgradbo potrebne glavnice v svoti, kakor jo bo državno upravištvo samo določilo, obljubi preskrbeti po izdaji prioritetnih in prvotnih delnic bodoči koncesionar, ne da bi se s tem državni zaklad kaj obtežil, ter svoto na tak način zavaruje, da je za njo in za shajanje z določeno glavnicco bodoči koncesionar odgovoren.

Član II.

Dividenda, ki se bo izplačevala na prioritete v članu I. omenjene, predno bodo taisto dobile prvotne akcije, ne sme višja kakor po 5% biti.

Prvotne delnice, ki jih bo država vsled člana I. sprejela, morajo imeti enake pravice z drugimi prvotnimi delnicami in se z ozirom na tiste ne sme dovoliti nobena omejitev glasovanja, ne gledé največega števila glasov, kakor tudi ne nasproti posestnikom prioritet.

Član III.

Vplačevanje na prvotne delnice, katere po članu I. prevzame država, pričelo se bode ob novem letu 1887. v dveh letnih obrokih, katera bo država sama določila proti nekolekovanemu potrdilu sprejema.

Prvi obrok se na noben način ne sme prej vplačati, kakor kedar bodeta temeljito dokazana vplačilo in poraba ostale glavnice pri zgradbi v članu I. omenjene železnice, katera mora tudi že dokončana in javnemu prometu izročena biti.

Član IV.

V članu I. označena železnica na par z navadnim kolovožjem (tirom) mora se v dveh letih dodelati, počenši od dneva, kedar se je izdala koncesija (privoljenje) za njo, ter se mora izročiti javnemu prometu.

Član V.

Ako bi upravo pri tej železnici prevzela država v svoje roke, se bode za upravne stroške določil pavšal na ta način, da ga bode država odmerila po gotovih odstotkih od skupnih dohodkov.

Član VI.

Ta postava postane veljavna z dnevom svojega razglašenja.

Izvršila jo bodeta pa Moj trgovinski in finančni minister.

Slovensko slovstvo.

* „Avstrijsko-ogerska monarhija. Domovino-znanstvo za četrty razred srednjih šol“ imenuje se nova knjiga, ki jo je spisal in založil g. prof. J. Jesenko v Trstu. Ž njo je spisovatelj dopolnil vso vrsto učnih knjig za zgodovino in zemljepisje na nižji gimnaziji. Tako se bode odslej tudi avstrijsko domovino-znanstvo v četrtem razredu poletni semester lahko s slovenskim učnim jezikom podučevalo. Od narodne naše deželne vlade se je tudi nadejati, da bode knjigo hitreje ko mogoče ministerstvu za uk v potrjenje predložila. Obsega knjiga 91 strani v osmerki. Zgodovinski oddelek polni prvih 32 strani ter v glavnih točkah podaja najimennitniše gradivo iz avstrijske zgodovine od nje začetka do 1526. leta. Da Slovani, da Slovenci, da mi kranjski Slovenci nismo pozabljeni v tem zgodovinskem pregledu, prepričal se bode vsak, ki bi le nagloma knjigo pregledal. Uže na prvi strani pri stavbah na kolih omenja imennitnih ostankov na ljubljanskem barji, katere v obširni opomnji na drobneje našteva. Pri tej priliki omenja, da so v Slovencih take stavbe našli še na drugem mestu, namreč na slovenskem Koroškem v Hodižah, ob malem jezeru na južni strani velikega celovškega jezera. Od strani 33. do konca pa knjiga obsega zemljepisni del, in sicer A. Prirodoznanski zemljepis (od str. 33 do str. 46), B. Državoznanski zemljepis ali statistiko (od str. 47. do str. 68.) in C. Krajepis ali topografijo (od str. 69. do str. 88.). Kolikor smo mogli v naglici soditi, spisal jo je g. prof. Jesenko po lansko leto objavljenem, sedaj veljavnem učnem načrtu. In gotovo se bode naša učeča se mladina po tej knjigi z napol večim vspehom pečala s tem zanimljivim in toliko važnim predmetom, kot smo si ga mi svoja leta iz dostikrat nerazumljive nemške knjige v glavo ubijali. Obravnano gradivo samo pa je toliko zanimivo, da bode knjiga vsakemu čitajočemu Slovincu po godu. Ker je spisovatelj po svoji stari navadi tudi to knjigo sam založil — to je brez tujega založnika podvzetnika, nastavl je ceneno kaj nizko. Velja namreč le 45 novčičev ter se dobiva tudi v „katoliški knjigarni“. Med posebnimi izrazi je tudi beseda „vlastelj“, „veliki vlastelj“ za „veliki posestnik“, ali bi se mesto veliki vlastelj ne reklo glajše „velevlastelj“?

Poziv slovenskim pisateljem!

Odbor Matice Slovenske obrača se do vseh rodoljubnih pisateljev slovenskih z iskreno prošnjo, da bi čim prej, tem bolje tudi letos poslali kaj primernih do-neskov za letošnji „Letopis“.

Kakor lani, vzprejemali se bodo tudi letos v „Letopis“ samo izvirni znanstveni in znanstvenopodučni spisi iz raznovrstnih strok človeškega znanja; vendar je želeti, da bi čestiti gospodje pisatelji svojim razpravam izbrali take predmete, ki ugajajo obče znanim književnim potrebam naroda slovenskega ter zaradi svoje splošne zanimljivosti pristajajo večini Matičinih družabnikov.

Rokopisi naj se pošiljajo do konca aprila t. l. predsedstvu Matice Slovenske v Ljubljani.

Po pravilih določena nagrada v „Letopis“ vzprejetim spisom se bode izplačevala, kedar bode knjiga dotiskana.

V Ljubljani 25. februarja 1885.

Za odbor „Matice Slovenske“:

Prvosednik:
Grasselli.

Odbornik:
Marn.